

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Dr. Fr. O.:

O božiču 1931.

Božič — čas oddiha, miru in premissljevanja! Kako si nam bil svet v otroški in mladeniški dobi! Z nepopisnim veseljem smo se odpravljali kot dijaki na božične počitnice. Presrečni smo uživali te pomenljive praznike, polne družinske ocharljivosti in božanstvenec mistike...

In dolgo nato! Ali nam ni, že nastavljenim v javni službi, prinašal božič v naše enolično življenje blago dejno, osrečujočo spremembo?

Pa v letih vojne groze, ali ni bil vsem na bojiščih tam zunaj in tistim doma božič kot svitla aozza miru in blaženstva sredi nereda in nadlog?

In ko so prišli po prevratu slabi časi, ko je bilo denarja za razne zadeve in stvari, le za nas ne, smo sprejemali in obhajali božič in novo leto, kakor se spodobi za te svete praznike. V premissljevanje o nadzemskih rečeh pa smo vpletali svoje želje in vero v zboljšanje svojega gmotnega položaja.

Naša pričakovanja so ostala dolgo neuvaževana; končno, pod sedanjim vladnim režimom, pa je prišla izpolnitev vsaj naših bistvenih zahtev. In bolje in bolje bi bilo, da ni prišla vmes — ta nesrečna svetovna gospodarska kriza. In sedaj brodimo in gazimo, kakor drugi sloji, tudi mi javni nameščenci že prilično časa po nji. Ven, na trdna tla pridemo — med tem so nam bili reducirani prejemi — kadar bo to zlo odpravljeno ali vsaj

omiljeno, pa bodisi z mednarodnimi pogajanj, bodisi s primernimi ukrepi za območje naše države same.

Zato smo tudi mi javni nameščenci eminentno interesirani na hitrem reševanju gospodarske in socialne krize. Z zaupanjem gledamo na novo narodno skupščino, ki se je po dosedanjih izjavah in debatah že pričela pečati s tem najkočljivejšim vprašanjem.

Državno uslužbenstvo, ki poleg kmeta in delavca še prav posebno hudo trpi zaradi sedanje draginje in zlasti zaradi visokih stanovanjskih najemnin, bo budno spremljalo delo in stremeljenja narodnega predstavništva. Z vzajemnim uvidenim delom narodne skupščine, državnih oblastev, gospodarskih korporacij, sploh vseh narodnih sil, bo možno ustvariti zopet prepotrebno gospodarsko in socialno ravnotežje, ki je podlaga in vir zemske sreče in zadovoljstva vseh slojev in stanov. Saj ima naša država vsega v izobilju, treba je le, da njena naravna bogastva pravilno upravljamo. In prav sedaj vidimo prve znake, da se pričena s smotrnim delom, ki naj ublaži krizo. Narodna skupščina že dela! Božič in novo leto prinašata tedaj tudi nam iskreno upanje na izboljšanje splošnega stanja. Zato bodite tudi nam, državnim nameščencem

božični zvonovi
premilili glasovi!

S. R.:

Kriza slovenskega inteligenta.

Zadnjič sem bral v nekem ljubljanskem dnevniku, kako je presunilo hrvatskega pesnika Dragutina Domjanica, da prodaja hčerka slovenskega pesnika očetova dela po zagrebških ulicah. Poročevalec noče komentirati Domjanovićeve izjave o tem, kako živi naš pesnik; hočem ji pa dodati nekoliko komentarja jaz.

Kdo med Slovenci kupuje, oziroma je kupoval vedno z veseljem leposlovnih knjige? To je bil slovenski inteligent in med inteligenco — vselej v prvi vrsti — slovenski uradnik! Vedno je z vnmemo in požrtvovalnostjo spremljal vsa naša kulturna stremeljenja, medtem ko pridobitni krogi — s častnimi izjemami seveda —

mnogokrat zanje niso imeli smisla, preveč jih je stiskala ozka egoistično-materialistična suknja.

Kako zelo se v tem oziru razlikujemo od bratov Srbov! Naravnost ogromne vsote so darovali v svojih oporokah mnogi srbski rodoljubi, pogostoma priprosti ljudje brez šol, celo analfabeti, za svojo univerzo in sploh za svoje prosvetne in kulturne ustanove. Kaj se je pa pri nas storilo za našo univerzo, ko se vendar silno radi trkamo na ponosna prsa in jo imenujemo punčico svojega očesa. Seveda, dokler gre le za besede! Ko bi pa morala govoriti dejanja, takrat pa sramožljivo zatisnemo oko, da se punčica ne vidi. Saj smo zapravili še tisto ma-

Jules Lemaitre:

Metka.

»Oboževana?« je rekla komtesa Kristina, »prav za gotovo vem, da sem bila oboževana nekoč v življenju. Pa ne mislim na vas, gospodje, čeprav mi jih je že več izmed vas reklo, da me obožujejo: zakaj vem, da se to le reče tako in da je že čisto prijetno, če je človek samo ljubjen. Toda ko sem bila še čisto majhna, me je pa dekletce mojih let zares oboževalo. Bila je to najbolj revna, najbolj umazana in neumita deklica, kar si jo le more človek misliti. Ime ji je bilo Metka.

Da, res, oboževala me je; in prosim vas, da razumete to besedo čisto doslovno. Ne najdem druge, da bi z njo opisala čustva, katera sem vzbujala Metki. Danes razumem, da sem ji bila edina misel, edino veselje na svetu, edini smisel življenja; da zanju ni bilo razen mene nič drugega na svetu; da je bila ona sama kakor moja last, kakor stvar, ki je popolnoma moja...

Kje je bilo to? Tam v stari hiši na deželi, kjer sem se rodila. Zapuščena, sončna ulica, tlakovana z ostrim kamenjem, na obeh straneh siva pročelja in dolgi samostanski zidovi. Hiša je bila velika, da je odmeval vsak glas, imela je visoka okna in stene so bile vse opažene

z lesom. Vrt je bil prostran in vse po dolgem ga je delila senčnica, kjer je pod gosto trto, ki je pokrivala brajdc, bilo mračno in hladno kakor v cerkvi. In vsako leto smo pridelali tri do štiri polovnjake belega vina. Ob straneh te dolge senčnice so se razprostirale trate, kjer je raslo sadno drevje, ki je bilo že vse zvito od starosti. Na koncu vrta je bilo skozi leso videti polje. Tam smo gledali sonce, ko je zahajalo. In če si se obrnil si zagledal zadnji konec stolnice in skrajne njene opornike, ki so bili čisto zlati od zahajajočega sonca. Pohlevna Metkina podoba je zame zvezana s spominom na ta košček zemlje, prepoln globokega pokoja in skoro svečanega miru.

Vsaki krat, kadar mislim na Metko, vidim dekletce desetih do dvanajstih let, grdo, precej veliko, zelo suhotno, pokrito po obrazu s pegami in z očmi, ki so se svetile skozi kosmiče zmrašenih las. Noge so ji tičale v velikih moških čevljih, ki so bili čisto odrgnjeni in so zijali. Oblečena je bila v brezbarvne cunje, jopico je imela zapeto kar počez in zmerom ji je kje rob srajce gledal izpod krila. Skratka, pravi beraček. Najlepše na nji so pa bila velika usta, polna belih zob, sličnih zobem mladega kučka. Neprestano jih je kazala — meni vsaj, zakaj ni me mogla niti pogledati, ne da bi se smehljala od blaženosti.

lo denarja, ki se je svoj čas vendarle nabral za univerzo.

Kako je pa danes s slovenskim inteligentom? Na robu propada je. Tako je obubožan in zadolžen, da bi jih danes 80% napovedalo konkurz, če bi bilo mogoče. Toda to ne dela nikomur sivih las. Nasprotno. Slovenski inteligent je slej ko prej predmet najgršega izkoriščanja. Zastavo pa nosi v tem jurišu žal baš — Ljubljana. Naj navedem za to značilen primer, ki sem ga te dni doživel sam. Vzel sem Diogenovo leščerbo in se podal na iskanje stanovanja z znosno ceno. Na tem brezupnem križevem potu sem zadel na sotrpinsko gospo, ženo državnega uslužbenca, ki je tudi iskala streho, pa je bila vsa ogorčena nad Ljubljancani, češ, kaki oderuhi so, človeku ne dajo živeti, poleg tega so še skrajno nevljudni, grobi. Ima ona več otrok, pa vendar ne more dati polovice plače za stanovanje, mesečno kar 1500 Din, ceno dobrih dveh krav, in to za 3 sobe brez vsakega luksusa. Pri tem pa mora še slišati cinične izjave: saj to stanovanje ni za vas, naj ostane rajši prazno, ceneje ga ne dam — pa so bila v tisti hiši že tri stanovanja prazna! Bila pa je ona prej mnogo let prav srečna in zadovoljna v Mariboru in v zadnjem času pet let v Novem Sadu; proklinjala je nesrečno usodo, ki jo je prisilila priti v Ljubljano.

Cene stanovanj so pri nas najmanj za 50% nad normalo. In kako človekoljubni so gg. hišni posestniki, se vidi iz tega, da so redki tisti, ki so na poziv g. bana in društva hišnih posestnikov samega znižali najemnine; mnogi so jih celo zvišali! Kakšen namen je torej imel poziv hišnih posestnikov? Preveč prozorno je poudarjal, da se preveč zida; hotel je torej le zaježiti zidanje, da bi se najemnine lahko držale na dosednji pretirani višini.

In prav najemnine so, ki danes ubijajo inteligenta, ker požro redko le tretjino zaslužka. Inteligent ne more teh izdatkov prevaliti na nikogar. Kakšno razburjenje je nastalo nedavno med peki in mesarji, te dni pa med gostilničarji, ki je šlo za njihove zaslužke! Interveniralo se je na vse strani. In so našli in najdejo vselej »razumevanje«, le inteligent, ki je krvavel vso vojno dobo in krvavi že ves povojni čas, ne najde nikjer razumevanja, pač pa se mu nalagajo vedno večja bremena v najrazličnejših oblikah. Ni še prebolel enega udarca, že

se kolportirajo najgorostasnejše vesti o novih udarcih, vesti, ki se, kakor vemo iz izkušnje, le prerade uresničujejo.

Pri tem je najbolj tragično in kruto še dejstvo, da trpe med inteligenti najbolj tiste družine, ki so »obdarjene« z otroki. Že sama vzgoja in preskrba otrok jim je ob skromni plači neizmerno težka, poleg tega so navezani na večja, torej tudi dražja stanovanja. Tako so v ugodnejšem položaju tisti, ki nimajo otrok, kar je socialna in državno-politično kruta krivica, ki kaže že svoje posledice v delnem ali celo popolnem omejevanju porodov. V mnogih državah pa imajo ravno družine z otroki znatne ugodnosti.

Če so pa pretirane najemnine še kaj pustile, je to vzela predraga manufaktura, ki zadene seveda spet posebno družine z otroci. Notorično je, da v draginji manufakture daleč nadkriklujemo vse bližnje in daljnje sosodne države. Toda v tem oziru je vsaj to dobro, da inteligent lahko hodi — zaradi varčevanja — v oguljeni, zakrpani obleki, da torej te robe pač čim manj kupuje. Je pa tudi nepobitna resnica, da bi tudi pridobitni krogi v mnogočem lahko omejili svoje zahteve, da bi tudi oni lahko štedili in se zadovoljili z manjšim dobičkom v splošno korist.

Značilno je za današnje pojmovanje tole: Kjerkoli se razpravlja o težki gospodarski krizi raznih stanov, ni o krizi inteligenta, pred vsem državnega nameščenca, skoroda nikjer govora. Največ vzroka o tem govoriti bi imela pač Ljubljana, ki je izrazito uradniško mesto. Zamislimo se v to, kaj bi bila, če bi danes ali jutri izgubila osrednjo upravo in toliko najrazličnejših uradov: ostala bi dolga vas!

Zavedam se, gospod urednik, da so pričujoče besede zapisane z neko dozo žolča, ali verjemite mi, da še daleč ne s polno mero. Upam torej, da ne boste rabili preveč rdečega svinčnika. Stojim na stališču, da ne smemo slepomišiti, da si moramo povedati resnico v obraz, če hočemo, da bo kdaj kaj bolje. Mogoče bomo sčasoma le dosegli, da bodo šli grešniki vase ter se poboljšali. Potem bi bili vsi bolj zadovoljni, tudi naši umetniki, pesniki in pisatelji, ker bi potem inteligentu tu in tam le ostal kak dinar za leposlovno knjigo, za gledališče, glasbo in za duhovne potrebe sploh.

če. Saj res ni bila prava družica za hčerko bogatih meščanov, kakršna sem bila jaz. Mislim, da ga je Metkina trdovratnost premagala, ker se je znala vtihotapiti kakor belouška, pojaviti se in izginiti. Morada so ga premagale tudi moje priprošnje. Zares, prav dobro sem čutila, da sem bila Metki kakor nekaka mala boginja. In boginja se nič ne togoti, če jo tudi berači pobožno časte, tam čisto zadaj v svetišču.

Tako malo mi je bila na potu, uboga Metka! Saj ni zahtevala nič drugega, kot samo to, da sem jo trpela, in to niti ne ob svoji strani, temveč za seboj. Ko me je vzgojiteljica zjutraj peljala v samostan, je že Metka, skrita za vrati, prežala na moj prihod. Vzela mi je torbo, kjer sem imela knjige in sledila nama je, nekaj korakov za nama. Rekla sem ji: »Hvala Metka!« In to ji je bilo dovolj. Dobro je vedela, da moj oče ne bi bil pustil, da bi bila šla vstric z menoj in da bi se mu ne bilo zdelo primerno, če bi se pogovarjala z njo na cesti. In sama od sebe je bila prav istega mnenja.

Sicer je bila pa polna dostojanstva, kakršno vsaka nesebična in globoka ljubezen hrani v sebi, ne da bi se ga zavzela ali ga umazala. Zato ji, dasi je bila zelo revna, nisem nikdar dala nobenega beliča. Nekoč, ko sem ji hotela dati desetico, jo je zavrnila z odločno kretnjo svoje zmršene glave. Samo, kadar sem imela slaščico, koščke čokolade ali ko-

Kako sem se seznanila z Metko? Ne vem več. Njeni starši, ki so bili zelo revni, so stanovali v sosesčini. Gotovo je, da se niso dosti brigali za svojo hčerko, in tako sem se navadila, da sem jo videla vselej in povsod, kamor sem šla, in da je živela, skoro bi rekla, v moji senci.

Prepričana sem, da je od početka oče skušal odstraniti od mene to malo cigan-

Povem Vam, gospod urednik, mi-mogrede tudi to, da je ljubljanska miselnost v vseh svojih odtenkih nekaj čisto posebnega, da se zelo razlikuje od miselnosti drugih naših slovenskih krajev, a nikakor ne sebi v

pohvalo. Ljubljana bi hotela biti večmesto (nebotičnik!), pa kopira le njegove senčne strani in postaja tako le njegova karikatura. Toda to je poglavje zase.

Poglavje o najemninah.

III.

Nekaj davčnopравnih misli o tem vprašanju.

Od aktivnega strokovnjaka smo prejeli k stanovanjskemu vprašanju še tale poučni članek:

Oba članka, katera je »Naš Glas« objavil o tem življenjskem problemu celokupnega srednjega sloja, sta zaradi svoje aktualnosti vzbudila zasluzeno pozornost v najširših krogih ne le državnih uslužbencev, temveč tudi vseh ostalih najemnikov, pa naj že pripadajo kateremukoli stanu. Zato in pa ker omenja v »Slovenca« od 13. decembra pisec uvodnega članka »Vprašanje stanovanjske zaščite«, ki se peča s polemiko med Vašim cenj. listom in glasilom hišnih posestnikov, da navajata obe strani pravtehtne razloge v utemeljitev svojih stališč, si Vam dovolim poslati naslednji članek. Mislim namreč, da je umestno, da preizkusimo, če so razlogi, katere našteva člankar v »Mojem domu«, res taki, da se more z njimi utemeljeno opravičevati stališče, katero tako krčevito branijo hišni lastniki in njihovo glasilo, namreč da je znižanje najemnin nemogoče.

Med razlogi, s katerimi argumentira leader hišnih posestnikov, je očitno povdarjen zlasti razlog, da najemnin že zato ni mogoče znižati, ker stoji finančno ministrstvo na stališču, da zgradarina premalo donaša, zaradi česar je treba najemnine primerno zvišati v smislu noveliranega člena 34. zakona o neposrednih davkih in pravilnika k temu členu.

Zaradi posebnega povdarjanja tega argumenta, in ker more način, kako razpravlja avtor citiranega članka v »Mojem domu« o njem, vzbuditi v prizadetih krogih, pa tudi v široki, žal nepoučeni javnosti, napačno mnenje, da je neznosnih najemninskih razmer kriva res edinole finančna uprava, hočem pokazati, kako šibek je tudi ta njihov poglavitni argument.

Vsakdo, ki se količkaj bavi z davčnimi zakoni in predpisi vé, da so ob davčni reformi leta 1928. med vsemi davčnimi zavezanci odrezali najboljše ravno hišni lastniki. Zgradarina, ki je bila po novem davčnem zakonu prvič odmerjena za leto 1929., se je namreč v primerih z najemnino, predpisano za prejšnja leta, znatno znižala.

Najmarina pa je bila neglede na razne avtonomne doklade (ki tudi tedaj niso bile prav posebno nizke), zato tako visoke, ker so temeljnemu davku pribijali v povojnih letih razne pribitke in so se dodajali različni dodatni davki. To zares težko obremenitev hišne posesti pa je davčna re-

forma tako omilila, da je zdaj državnazgradarina najlažji neposredni davek.

Kaj pa pravi člen 34. zakona o neposrednih davkih, na katerega se opira zagovornik hišnih posestnikov? S tem členom je zakonodajalec določil, naj se ugotovi davčna osnova za vse tiste zgradbe (— izvzete so državne in samoupravne —), za katere je prijavljena kosmata najemnina notorično znatno manjša od običajne kosmate najemnine, kakršno bi bilo mogoče za dotično poslopje doseči oziroma naj se na zgradbo samo, na kraj, čas in namen, po 2. točki cit. člena. Ta pa določa, da se vrednost letne najemnine v takih primerih ocenjuje sorazmerno in po vrednosti letne najemnine, ki se dejanski plačuje za najbližja podobna stanovanja, oziroma najbližje poslovne lokale ob času razglasitve poziva za vložitev davčnih prijav. S tem je hotel zakonodajalec doseči, da se zgradarina enakomerno in pravično porazdeli in da se nemogoči neopravičen izpadek na donosu tega realnega davka.

Smisel teh določil pa seveda ne more biti drug, kakor ta, da se ugotavlja v primerih, kjer gre pretežno za stanovanja in poslovne prostore hišnih lastnikov samih oziroma oseb, kateri so jih hišni lastniki kot sorodnikom (ali iz drugih razlogov) prepustili brezplačno ali za znatno nižje najemnine od običajnih, primerna najemnina po dejanskih najemninskih okoliščinah. Te se pa ugotove s primerjanjem (parifikacijo) s plačanimi oziroma pogodjenimi najemninami za podobna stanovanja oziroma podobne poslovne prostore v obližju in ob istem času.

Davčne uprave smejo torej in morajo po zakonodajalčevih intencijah popravljati (t. j. zviševati) kosmate najemnine le tako in le toliko visoko, da jih spravijo v sklad z najemninami, ki so pogojene in se plačujejo za najbližje slične stanovanjske in poslovne objekte.

Teh pa niso prignale v višino davčne uprave, temveč hišni lastniki sami. Če ne bi bili le-ti v tolikšni meri zviševali na splošno vseh najemnin, se tudi davčni nivo istih ne bi toliko zvišal. Do katere višine morejo davčne uprave zviševati najemnine, zavisi torej edinole od uvidevnosti vseh hišnih lastnikov samih, ker preko običajnih obližnjih najemnin tudi davčne uprave ne morejo priti. Iz članka bi pa nepoučeni bravec mogel sklepati, da zvišujejo davčne uprave na-

jemnine kar po mili volji in visoko preko najemnin v splošnem. Saj pravi člankar v »Mojem domu«, da je treba spremeniti davčni zakon takó, da ne bodo imele davčne uprave pravice same dvigati najemnine po svoji volji, kakor se sedaj večkrat zgodi.«

Sicer je pa dosedanja praksa pokazala, da so se uradoma najemnine na splošno zviševale samo tam, kjer je bilo zaradi nizke prijavljene najemnine ali iz drugih okoliščin verjetno, da prijava ni točna, in da so najemniki v resnici plačevali ali sploh višje najemnine kar naravnost v denarju ali pa v drugih oblikah kot »prispevke za popravila, za čiščenje«, kot razne »odkupnine«, pa tudi kot »odškodnine za uporabo vrta« itd. kjer so se mogle davčne uprave uveriti, da so najemnine zares nizko odmerjene in ni bilo suma, da poskuša prijava prikriti pravo stanje, se v splošnem parifikacija ni izvršila tako rigorozno, kot to »Moj dom« trdi. Sicer pa je znano, da so vsi hišni lastniki, katerim bi se bila morda zgradarina na podlagi uradnih ugotovitev neopravičeno zvišala, vložili vselej pritožbe, katerim je višje oblastvo v vseh upravičenih in dokazanih primerih ugodilo.

Kako malo tehtni so tudi drugi razlogi »Mojega doma«, ki hočejo dokazati, da najemnin iz davčnopравnih ozirov ni mogoče znižati, nam pojasni naslednji primer. Člankar trdi, da je bilo treba vložiti prijave po sedanjih najemninah meseca oktobra, po katerih bodo hišni posestniki vse leto 1932. plačevali zgradarino. Nato dostavlja: »Kdor tedaj najemnin ni znižal do meseca oktobra, mu je to eno leto nemogoče storiti, ker drugače bo plačeval davek in doklade od zneska, ki ga ne bo več prejemal.« Zato naj se najprej spremeni davčni zakon. Trditve člankarja je točna, samó popolna ni. Pozabil je namreč povedati, da se spremembe med letom glede višine najemnin in odpadajoče zgradarine ne upoštevajo tudi, če se je po napovedi najemnina — zvišala. Tako bodo na primer vsi

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA

hišni lastniki, ki so po vložitvi prijav v oktobru t. l. zvišali najemnine, plačevali vse prihodnje leto davek od prejšnjih, nižjih najemnin. Povišek na najemninah v vsem znesku do konca leta 1932. jim gre torej po 100% v lastni žep neobdavčen. In da se je doslej isto že nešteto dogodilo, ker so bile najemnine med letom zvišane, in da od tega zvišanja hišni gospodarji niso plačali nobenega davka, pa vemo vsi.

Značilno je tudi, da je razmerje višin najemnine v starih in novih hišah v Ljubljani menda najbolj nenaravno. Saj povprečno donajajo stare zgradbe v Ljubljani sorazmerno prav toliko, kot nove. V drugih krajih je to razmerje mnogo bolj zdravo.

Tudi iz navedenega sledi, da so Vaše trditve, gospod urednik, kar se tiče neopravičnosti današnih najemnin, pravilne. Davčnopравni argumenti, katere navajajo hišni posestniki, ne drže. To sem, mislim s prednjim člankom dokazal. P. D.

Prejemki državnih in občinskih uslužbencev.

Meseca oktobra se je vršila seja odbora Zveze mest v Ljubljani, kjer je bila sprejeta spomenica na pristojna ministrstva glede znižanja občinskih proračunov in s tem zvezane redukcije prejemkov mestnih uslužbencev. Ta spomenica pojasnjuje, da so prejemki občinskih nameščencev v splošnem popolnoma enaki prejemkom državnih uslužbencev, v več primerih celo nižji. To pa zato, ker občinski uslužbenci nimajo polovične vožnje, brezplačnega zdravljenja v bolnicah, nabavljalnih zadrug in tudi ne prejemajo komisijskih honorarjev. Delo občinskih uslužbencev se namreč vrši v uradu samem in zato nimajo nobenih komisij, ki bi jim donasale posebne honorarje. K temu dodaja »Slovenski Narod« tole: »Na-

čelstvo Ljubljane je bilo že preje znižalo svojim uslužbencem prejemke s tem, da je odredilo, da uslužbenci sami plačujejo uslužbenski davek in druge javne dajatve ter da so se jim znižale rodbinske draginjske doklade in uknil pavšal za pisarniške potrebsčine.

Splošno znano je, da so prejemki državnih uslužbencev, kljub olajšavam, prenizki in da žive uslužbenci skrajno skromno. Posledice splošne gospodarske krize čutijo vsi pridobitni sloji, ker državni uslužbenci se morajo odrekati marsičemu, kar je vsakemu inteligentu za življenje tudi neobhodno potrebno. — To so uvideli brez izjeme vsi načelniki jugoslovanskih mest itd.«

lačke, sem jih ji pomolila na skrivaj za hrbtom med tem, ko sem šla lepo vstric z vzgojiteljico; in približala se je in vzela. Sladkarije, to se že lahko sprejme.

Večkrat se sprašujem, zakaj je bila Metka tako razcapana, zakaj gotovo so ji dali doma stare cunje in drugo obleko, da bi se bila mogla nekoliko snažneje oblačiti. Rekla sem ji časih, da si se ne sramuje svojih las, katerih si ni nikdar počesala, potrغانih gumbov, madežev in luknji v krilcu... Tedaj je povesila glavo, vsa se je zmedla, rekla pa ni nič. A drugi dan se je pojavila revica prav taka, kakršna je bila prej. Ni dvoma, to je bilo močnejše od nje.

Treba je pa priznati, da je bilo spričlo njenega življenja težko, da bi bila mogla biti skrbno oblečena. Saj se je ves čas, kadar ni bila pri meni, pretepala po ulicah s paglavci, tekala po polju, plezala po drevju, nabirala rože in spala v senenih kopicah. Pravi gozdni škrt! Ni znala ne brati, nikoli ni bila v šoli, poznala je pa prav dobro vsa zelišča, tista, ki služijo za zdravilo zoper nahod, ki preganjajo vročico, tista, ki tešijo bolečine, tista, ki celijo rane... Pogostoma jih je prinesla v kuhinjo, pa tudi motovilca, kreše, regrata in silne šopke vijolic, zvončkov, pa kukavice, marjetice, mak in plavice.

Vse to je bil dobro došel povod, da se je splazila v hišo. Ali pa se je potikala okoli kuhinje in kakor na milodar prežala

na priliko, da so jo poslali kam z naročilom: po kruh, ki ga prav pred kosilom ni bilo niti za košček več pri hiši, po meso, ki ga mesar ni poslal. Metka je stekla, in preden si trenil, se je vrnila in nato kar ni odšla. Skrivala se je po kotifi, oprezovala pri priprtih vratih in me iskala, dokler me ni našla.

Navadno me je našla na vrtu. Najprej se je pokazala od daleč, vsa preplašena. Pokimala sem ji, naj pride bliže. Pritekla je in v očeh ji je sijala nebeška radost.

»Ah, gospodična, gospodična!«

Sedle sva na klop v senčnici in tam sva v skrivališču klepetali, kolikor naju je bila volja. Pozabila sem že, kaj sva govorili. Dobro pa še pomnim, kaj sva delali. Metka je bila zelo prebrisana. Naučila me je delati piščalke iz vrbovega lubja, bezgove pihalnice, kite in vence iz trobentic in rož vsake vrste in kako se s slamicami, katere vtakneš skozi luknjico v marelično koščico, delajo sesaljke. Bože moj! Saj to je tako preprosto: koščico drgneš ob peščene in skozi te luknjice izbezaš z iglo jederce! Če je dobila za svoja pota par vinarjev, je kupila pri šivilji pisane krpe, ostanke blaga in konce trakov. Te cunjice je zvijala in sešivala okoli prgišča slame in nekaj palčic in skrpala punčke, ki so se mi zdele preimnitne, nenavadne punčke; bili so to čudoviti stvori, punčke, ki so imele glavo iz

rdeče svile, z neobičajnimi kretnjami, mnogo bolj žive — Bourget se ne bi pomišljal reči: bolj prepričevalne — kot so tiste, ki jih prodajajo po štacunah.

Metka je bila tudi zelo plemenita. Ko sem nekega dne odšla z doma, sem jo zagledala, ko me je čakala skrita za vogalom. V rokah je držala velik kos pogače, ki je bila pokrita s plastjo zmečkane krompirja, od katerega se je še kadilo, in ki je bil potresen z lukom in z drugimi zelišči. Krompirjeva plast je bila mnogo debelejša od kruha in dišalo je prav dobro, pa že tako! Nisem si mogla, da ji ne bi rekla:

»To pa ni slabo, kaj Metka?«

Precej mi je pomolila pogačo, kjer so se poznali od njenih zob polukrogji, kakor da jo je kdo preščipnil s kleščami, kakršne imajo sprevodniki. Jaz pa, ki sem bila tako slabotna in ki so me zmerom oštevali, ker nisem nič jedla, sem pogoltnila pogačo, da sem si umazala s krompirjem lica in še nos prav do konca. In Metka me je gledala s tako čudnim obrazom, da je bilo čitati na njem navdušenje in ponos, ker je videla, da mi je njena domača jed tako všeč, obenem pa tudi prav na dnu malce obžalovanja... Odtle mi je vsakikrat, kadar so pri njih kaj spekli, prinesla vselej za poskušnjo košček, zavit v papir. S tajinstvenim obrazom je vlekla zavoj iz žepa... Toda to ni bila več krompirjeva pogača! Ta

skromna jela siromakov so najbrž imela prester duh. Poskušala sem privaditi se jim, pa ni šlo. Rekla sem ji, da nisem lačna in ona je bila zato vsa žalostna.

Skratka, z nekimi strani mi je Metka vzbujala neke vrste občudovanje. Njena moč, njena živahnost, njena predrznost je vzbujala v meni, boječih šibki deklici, katero so skrbno zapirali in nadzirali, osuplost. Zavidala sem ji, ker je smela tekati povsod in ker se ni nikogar bala. Časih je še dišala po senu, kjer se je bila valjala in po laseh je imela vse polno bilk. Ob pogledu nanjo sem sanjala o svobodnem življenju sredi poljan, prosta kakor Robinzon. Če sva vedeli čisto za trdno, da ni nikogar v bližini, je v sadovnjaku splezala na drevo, tresla veje, da je zrelo sadje kar deževalo na tla, drugo pa je trgala z vej. Silno rada je imela še zelena jabolka, prav posebno pa nezrele marelice, trde kakor kroglice. Zagotavljala mi je, ko jih je grizla, da so zelo dobre in jaz sem jih tudi grizla, že iz golega samoljubja in ker sem jo hotela posnemati. Ampak navzlic vsemu, rajši sem imela malce bolj zrelo sadje... Naše česnje so bile zelo kasne. Nekoč sem ji rekla, da je prav nerodno, ker še nimamo česnje. Drugi dan mi jih je prinesla polno krilo. Nabrala jih je bogve v čigavem vrtu. Kradla je zame, zame bi bila tudi morila.

Pripominjamo le, da te trditve spomenice Zveze mest niso doela točne, zlasti glede višine službenih prejemkov državnih uslužbencev, kot smo to že v zadnji številki našega lista poudarili.

Tudi podatki o raznih ugodnostih državnih uslužbencev niso posebno prepričevalni. Plačane komisije imajo vendar le skrajno neznaten del državnega uslužbenstva (morda kvečjemu 5%), polovična vožnja po železnicah se le redko sploh izrablja, bolezen in zdravljenje je pa navzlic brezplačni oskrbi v bolnici vsekakor zlo. Svoje nabavljalne zadruga so si pa ustanovili državni uslužbenci sami iz svojih

sredstev. Uslužbeni davek in razne druge davščine državni nameščenci od vsega početka sami plačujejo, prejemki so jim pa tudi že bili znižani.

Vnovič poudarjamo, da prav nič ne zavidamo občinskim uslužbencem njihovih prejemkov, ki so relativno še zmirom prenizki, vendar smatramo, da ta način zagovarjanja istih, ki je v škodo nam — in tudi njim — ni pravi. Saj bi menda le vsak državni uslužbenec, od najvišjega do najnižjega, na primer v Ljubljani prav rad zamenjal svoje prejemke s prejemki mestnega nameščena v enakem činu in položaju.

Boj zoper draginjo.

Najemniki se gibljejo. Po časopisih beremo vesti, ki poročajo o uspešnih zborovanih organizacij stanovanjskih najemnikov, na katerih se sprejemajo resolucije, ki zahtevajo znižanje najemnin. Samo, da se ta zborovanja ne vrše v Ljubljani, temveč drugod. V Mariboru je bil velik shod najemnikov, isto beremo v zagrebških in sarajevskih listih. Samo v Ljubljani se nihče ne gane, dasi menda ljubljanske najemnice niso med najnižjimi. Sicer je poročal »Slovenec« te dni, da se pripravlja protestni shod stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, vendar nam ni nič podrobnejšega znano. Bil bi pa res že čas!

Boj zoper gospodarsko krizo na Nemškem. Nemška državna vlada je izdala veliko zasilno odredbo za varstvo gospodarstva, državnih financ in notranjega miru. Z odredbo se zmanjšajo vse vezane cene za 10%. Tudi cene za premog se znižajo v isti višini. Prestopki bodo kaznovani z odvzetjem obrtnih pravic. Zmanjšajo se tudi obresti za četrtino. Državna banka je že znižala diskontno obrestno mero. Znižati se morajo tudi stanovanjske najemnice brez izjeme zaenkrat najmanj za 10%, po potrebi pa še bolj. Običajno so znižane vse železniške, osebne in tovarne, in poštne pristojbine. Znižane se bodo plače javnih in zasebnih uradnikov in delavske mezd. Uradniške plače se znižajo za 4% do največ 9%. Beg kapitala iz države se bo strogo kaznoval vsem davkoplačevalcem pa, ki bi se hoteli

izogniti plačanju davkov, grozi zapor na kazen.

Prekupčevalstvo. O tem piše v članku »Skrbi in težave« čisto pravilno ljubljanski »Kmetški list« tole: »Nenaraven pojav je tudi to, da so kmetški pridelki v mestih še vedno silno dragi, dočim kmet zanje ne dobi skoro nič. Tega pojava so v veliki večini krivi prekupci, ki so se zajedli med pridelovalca in med potrošnika kakor klošči, da se jih kar ni mogoče izogniti. Ali je res potrebno, da mora plačati Ljubljančan za 1 kilogram jabolk 4 dinarje ali pa še več, dočim dobi kmet zanje komaj 1 dinar? In zakaj mora Ljubljančan plačati za eno kokoš 15—20 Din, kmetica na Dolenjskem pa ne dobi zanjo niti »kovača«? — Popolnoma nepotreben »gospodarski činitelj« so v današnji dobi avtomobilov itd. prekupčevalci. Ti pritiskajo kmetu cene navzdol, meščanom pa jih navijajo. Tudi to se mora nehati, ker je to stanje nepotrebno. Tu čaka važno delo naše zadruge, da organizirajo direktno prodajo blaga brez prekupcev in njihovih silnih dobičkov onim, ki blago rabijo. Kakor čujemo, so priprave za to velevažno delo že v polnem teku in ni dvoma, da se bo dala ta zadeva rešiti uspešno. — Našteli smo tukaj le nekaj malo stvari, ki so popolnoma izvedljive brez posebnih stroškov, je pa več drugih načinov, kako se da storiti marsikaj, da bomo lažje preboleli sedanje težko dobo. O tem bomo pisali pa še prihodnjič.«

Ob koncu leta.

Našim naročnikom! S to številko zaključujemo letošnji, XIII. letnik našega glasila. Zanesljivo pričakujemo, da ostanejo listu vsi dosedanja naročniki zvesti in da nam pridobijo še novih. V današnjih pomembnih časih je dobro informirano, neodvisno lastno glasilo za ves stan državnega uslužbenstva prav posebno važno. Navzlic težki gospodarski stiski vendar ne more neznatna naročnina (bore mesečnih 3,33 Din!) nikogar ovirati, da bi postal oz. ostal še naprej naročnik.

In komaj je zagledala, da je prihajal kdo iz naše hiše, k nama — če ni bila to vzgojiteljica ali kuharica, s katerima se je bila precej sprijaznila — je izginila, da sama nisem vedela, kedaj in kako, skozi luknjo v meji.

Najhujši so bili za Metko dnevi, kadar so prišle moje male prijateljice k nam na obisk. Metka se je neprestano vrtila okrog mene. Toda hodila sem mimo nje, ne da bi jo bila ogovorila, kakor da je sploh ne poznam. In tedaj se je potuhnila, skrčila, se skrila in se naredila čisto majhno. Nič mi ni zamerila tega, razumela je, da vse te lepe in imenitne deklice ne smejo vedeti, da je moja prijateljica. Ni se zavedala, da me je zaradi nje občila rdečica, če se je pa zavedala, se ji je zdelo čisto naravno. Cutila sem pa, da ji je vseeno bilo težko pri srcu.

Druga nesreča je bila zanjo, kadar me je oče z bratom peljal na pristavo, kjer smo imeli staro hišo in majhno gospodarstvo, komaj miljo daleč iz mesta. Skušala nam je pač slediti od daleč, toda bee je ni trpel in jo je glasno nagnal. Nekoč, ko smo bili že čisto blizu pristave, sem zagledala Metko, ki je vsa prašna pomolila glavo iz cestnega jarka, kamor se je potuhnila, ker me je hotela videti med potom. Ostala je v jarku in se vsa tresla, pripravljena, da pobegne ob najmanjši sovražni kretnji očetovi. To me je genilo:

Kaj nam mar zdaj lista ni treba? Ravno narobe! Prav v teh časih je nujno, da se vsi svojega lista oklenemo s podvojeno silo in s še večjim zanimanjem, da ga moralno in gmotno podpiramo, širimo in mu preskrbimo še mnogo novih naročnikov. »Naš Glas« je navezan popolnoma in edinole na naročnino, ker ne prejema od nikoder nobenih subvencij ali podpor. Če bodo slovenski državni uslužbenci listu, ki že 13 let deluje v njihovo korist in ki je ves čas z enako vnemo in vest-

»Očka,« sem rekla prav prijazno, »daj, naj gre za nami. Saj nam ne bo prav nič na potu.«

Oče je dovolil. In Metka je šla vsa srečna za menoj okrog hiše. In zdaj pa zdaj sem ji pomolila nazaj roko brez besede. Prijela jo je in položila na njo za lipece še svojo drugo tačko. Nič drugega.

Ko je bila južina pri kraju, se mi je posrečilo in neopazeno sem nesla Metki, ki se je skrivala za vrati, kruha, malo mesa in sira, kolikor sem mogla dobiti.

»Ah, gospodična! Gospodična!«

Potem sva se igrala z bratom pod visokim drevjem, ki je obdajalo pristavo; in čeprav je nisem videla, sem ugenila, da je Metka v bližini, da se skriva nekje v grmovju in da me opazuje in da je zadovoljna pri tem.

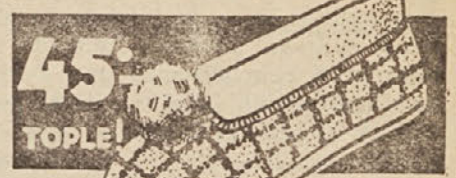
Za trenutek je brat odšel in kmalu sem zasilila od pristave krike. Stekla sem tja in zagledala ubogo Metko, ki je stala pred hlevom vsa premočena do kolena, da je teklo od obleke in ji je kar šklopotalo v kokljah. Neugnani deček jo je iznenada pograbil in jo pehnil v kamnito kad, kjer so napajali konje in ki je bila polna deževnice. Metka je jokala; toda ko me je opazila, je vdušila jok. Vedela je prav natanko, da se bom jezila nad bratom in da bo iz tega nastal prepir, hotela pa me ni nadlegovati, niti me užalostiti, ker ni hotela, da bi jo obžalovala

nostjo zastopal interese višjega in nižjega državnega nameščentva, aktivnega in upokojenega, ostali zvesti, bo svoje dosedanje delo mogel prav tako uspešno nadaljevati v bodoče. Brez sodelovanja nas vseh je pa napredok in razvoj lista otežkočen, celo ogrožen.

Vabilo na sodelovanje. V vrstah državnega uslužbenstva je toliko strokovnjakov na vseh poljih javnega življenja, državne uprave in prosvete, da baš državni nameščenci v glavnem polnijo vse naše dnevne in mesečne liste. Tudi specijelno o stanovskih in strokovnih vprašanjih iz najrazličnejših panog državne službe — kar je povsem naravno — poročajo baš državni uslužbenci sami. Med sotrudniki »Našega Glasu«, ki je glasilo namenjeno državnim nameščencem in upokojencem, pa srečamo le malo teh imen. Zato uredništvo prav vljudno vabi s tem državne uslužbence, ki čustijo sposobnost in potrebo, da se uvrste v krog sotrudnikov našega lista. Le če bo list stalno in točno dobro informiran o vseh dnevnih vprašanjih, ki zanimajo državno uslužbenstvo, bo mogel prav izpolnjevati svojo nalogo: biti slovenskemu državnemu nameščentvu zanesljiv vir, iz katerega se bo moglo poučiti o najvažnejših pro-

HUMANIK

nudi

Ljubljana, Dunajska cesta 1a
Celje, Aleksandrova cesta 1
Maribor, Gosposka ulica 17

blemih svojega stanu. Upamo, da ta poziv ne bo zaman in da bo »Naš Glas« v novem letniku podprlo večje število novih sotrudnikov.

Vestnik.

Vesel in blagoslovljen božič želita vsem naročnikom, dopisnikom, bralcem in prijateljem ter sploh vsem državnim uslužbencem uredništvo in uprava.

Za naš tiskovni sklad! Ob vseh prilikah se spominjajte tiskovnega sklada našega lista in prispevajte vanj. Vsak državni uslužbenec, ki razume važnost samostojnega in res neodvisnega lastnega lista za aktivne in upokojene drž. nameščence, bo po svojih močeh podpiral »Naš Glas« mu pridobival nove naročnike in prispeval v njegov tiskovni sklad. Uredništvo in uprava sta storila vse, da bo list čim boljši, naj še državni uslužbenci — brez razlike čina in stroke — store svoje! Naše glasilo ne prejema nobenih subvencij in nobene podpore od nikogar. Na naročnikih je, da mu ostanejo zvesti!

Pozor našim dopisnikom! Od 1. decembra je v veljavi nova poštna ta-

rifa, po kateri je treba na pisma prilapljati znamke za 1:50 Din, na dopisnice pa za 75 p. Samó v krajevem prometu, t. j. če je odpošiljatelj v okolišju iste pošte, ki bo dostavila pismo naslovniku, veljajo za pisma in dopisnice dosedanje pristojbine po 1 dinar oz 50 p. Opozorjamo na to vse dopisnike. Premalo frankiranih pošilk ne bomo več sprejemali!

Prispevki za Zvezo nabavljalnih zadrug. Nekateri uradniški, pa tudi drugi listi so poročali, da se bodo odtegnjeni zneski za Zvezo nabavljalnih zadrug vrnili državnim nameščencem. Te vesti niso povsem točne, ker je z novim zakonom o zadrugah državnih uslužbencev to vprašanje definitivno rešeno v tem smislu, da so ti odtegljaji v znesku po 10 oz. 5 Din na mesec izrečno v zakonjeni. Če bi se pa navzlic temu to vprašanje kako drugače rešilo, bomo pravočasno poročali. — Toliko tudi kot odgovor posameznikom, ki so se z vprašanji obrnili na naše uredništvo.

Naša stanovanjska samopomoč. Kakor izvemo, se je obravnavalo na seji Zveze nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu dne 29. novembra tudi vprašanje stavbenih zadrug v zvezi z uzakonjenjem mesečnih odtegljajev po 10 in 5 Din. Sklenjeno je bilo odložiti končno odločitev do seje upravnega in nadzornega odbora v februarju 1932. V pogovoru so odborniki izrazili mnenje, da sedanje stanje ne more trajati še dalje, ker je treba dati stavbenim zadrugam večje kredite, ali jih pa povsem likvi-

Proverstno blago za zimske suknje, kamgarin in sportni ševijot za obleke. Pliš in volneno blago za plašče in obleke. Najnovejši baržuni in flanele! Najugodnejši nakup!

A. Žlender,
Ljubljana, Mestni trg št. 22
Gg. državnim nameščencem izreden popust!

ali pa skušala braniti. Med solzami je odprla široka usta na stezaj in mi smeje rekla:

»Saj ni nič, gospodična. To je bilo le za šalo...«

Ko je prišel čas prvega svetega obhajila, me je prevzela tako goreča pobožnost, da je bila Metka vsa iz sebe. Hotela me je posnemati in iti k obhajilu isti dan. Toda prav nič ni bila pripravljena, ker se ni nikoli učila katekizma. Zato sem jo jaz poučevala in ji pripovedovala o Bogu. Toda dočim je bila moja pobožnost polna ljubezni in upanja, je bilo v njeni zgolj začudenost in strah.

Ko je prišel dan svetega obreda, se me je lotila taka mrzlica, da mi je sveča kar omahovala v roki in je kapalo od nje po tancih tovarišic. Morali so mi jo vzeti. Čisto v zadnji vrsti je klečala Metka skoro snažna, vsa rdeča v grobem mezlenu, ki je od pranja že čisto posinela. Niti za trenutek me ni izpustila iz oči. Molila je za svojo malo bolnico. Zakaj nikdar ni prosila nič sama zase, ker se ji je zdelo, da je v božjih očeh tako čisto brez vrednosti in da se Bog z njo niti malo ne bi ukvarjal. Z menoj pa, seveda, to je kaj drugega!

Popoldne me je kardinal, moj boter, birmal kot prvo. Starši so me naglo odvedli v hišo na pristavi... Metka je že čakala name v jarku kraj žitnega polja,

Srce mi je hotelo počiti in poslala sem ji poljubček.

Položili so me v posteljo. Iz postelje sem slišala šum govornice in smeha, zakaj vsa družina se je zbrala na kosilo praznika na čast. Bila sem čisto brez misli. In vso me je prevzela otožnost prihajajočega večera, te sladko žalostne in tako sive ure serdi širnih šampanjskih planjav...

Začutila sem sveže cvetice v rokah. Metka je bila pri meni, klečala je in čelo je naslonila na rob postelje. Hotela sem spregovoriti; prosila me je, naj molčim, naj bom tiho, naj spim — da je ne prepode... Oče je prišel in pogledal po meni in me našel spečo. Ona me je držala in glavo sem imela naslonjeno na njeno roko.

Tistikrat se je oče ni upal spoditi. Naročil je, naj ji dajo večerjo.

Kmalu nato je zahtevala mati, naj se naučim vsega, kar mora znati dobra gospodinja. Felicija, mala, grbasta in zelo prijazna šivilja, ki je prihajala večkrat na teden (še vidim njeno pohlevno in blede senco na belih okenskih zastorih), je dobila nalog, naj me nauči šivati. Druge spet so me učile skrbeti za perilo in malce likanja. Sama sem morala pospravljati svojo sobo.

Vse to mi je bilo silno zoprno, zakaj poznala sem eno samo strast: branje. K sreči matere često ni bilo doma; in Metka je na vse zadnje le dosegla, da so jo

dirati. Ker je v Zvezi precejšnja tendenca za drugo možnost in za zidanje domov Zveze v posameznih večjih centrih, bo priporočljivo, da store naše zadrage potrebne korake. Morda bi bilo na mestu, da bi se vsaj zadrage v dravski banovini predhodno o tem zedinile in da bi ljubljanska stavbena zadruga prevzela zadevno inicijativo. S centralizacijo smo doživeli že dovolj slabih izkušenj, da bi mogli tudi v gradbeni akciji odobriti tak korak. —c.

Brezplačno zdravljenje v bolnicah. Po § 88 u. z. imajo vsi državni uslužbenci in njihovi družinski člani pravico do brezplačnega preskrbovanja in zdravljenja v vseh javnih državnih bolnicah. Stroški za to zdravljenje se poravnajo iz proračuna ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Tako je prav! Časopisi so poročali, da je Zveza slušateljv Aleksandrove univerze sklenila, da letos ne priredi reprezentančnega plesa. Zveza misli, da ji socialni čut ne dovoljuje, da bi se vršile vesele prireditve, medtem ko se širi beda in se ostri brezposelnost. — Veseli nas, da so naši akademiki kot prvi pokazali, da se zavedajo težkega časa in bede, ki tare široke množice. Radovedni smo, koliko naših društev bo sledilo temu zares socialno pojmovanemu vzgledu.

Učitelji — narodni poslanci. Pri

volitvah dne 8. novembra je bilo izvoljenih za narodne poslance 8 osnovnošolskih učiteljev in sicer iz drinjske, moravske, vardarske in zetske banovine.

Božične počitnice. Prosvetno ministrstvo je določilo, da trajajo božične počitnice od vstetega 24. decembra 1931. do vključno 10. januarja 1932. Redni pouk se prične v ponedeljek 11. januarja 1932. Ta odlok velja za osnovne, meščanske, srednje in učiteljske šole.

Železničarski zadržni dom. Letošnji občni zbor ljubljanske železničarske Nabavljalne zadrage je sklenil, naj se skliče izredni občni zbor, zadržnega doma. Upravni odbor zadrage je zdaj sklenil, da se izredni zbor ne skliče, ker je to vprašanje v današnjih gospodarskih razmerah neizvedljivo.

Medene potice in sladke kolače in zlate orehe in bele pogače prinaša Božiček vsem malim ljudem. A nam, ki odrasli otroški smo dobi, vsekakor kaj krepkega se prisposodi pod zob in za grlo, to jasno je vsem. Če miza šibi se vabljive jedatje, buteljke, če polne so sladke pijače, to razpoloženje ustvarja možem. Zabave pa bodo le tamkaj uspele, kjer v krožnikih bodo »Jajnine« duhte, ker te le prednjačijo finim jedem.

Gimnazijo je posečal v Novem mestu, kjer je tudi vstopil leta 1871. v davčno službo. Dne 26. decembra, na praznik sv. Štefana, je storil zaobljubo. Nato je bil sprva v Novem mestu, kmalu pa je bil premeščen k davčnemu uradu v Žužemberk, od tod pa v Metliko. Po petih letih je leta 1879. prišel v Postojno in ostal tam devet let. V Ribnici je služil nato do leta 1898, ko je bil premeščen v Ljubljano, kjer je kot lustrator davčnih uradov ostal pri finančni delegaciji. Tam je bil leta 1925. upokojen s 53 leti in 1 mesecem službene dobe.

Vendar pa neumorni delavec, ki mu je bilo delo v uradu zmerom le prijetna dolžnost, nikdar pa breme ni hotel — dasi je že davno prekoračil za upokožitev potrebno število let — uživati pokoja v brezdelju. Kot vzornega in kar nenadomestljivega sotrudnika ga je pokojni delegat dr. Šavnik pridržal tudi po upokožitvi v službi kot pogodbenega nameščencea. In to svojo službo opravlja jubilarnt še danes, ves čas z enako čebelično marljivostjo, ki ga je odlikovala v vseh teh dolgih šestdesetih letih, odkar je v državni službi. Točen kot ura vrši svoje posle v občem odseku finančne direkcije, vzgled vsem ostalim po vestnosti, skrbnosti in resničnem zanimanju za službo. Z mladeniško agilnostjo in občudovanja vrednim spominom zasleduje vse nove predpise in je zanesljiv poznavalec prejšnjih, pravi strokovnjak.

Gospod Ivan Skušek je prejel v teku svojega službovanja več odlikovanj in naslov cesarskega svetnika, naš kralj mu je pa pred leti podelil red sv. Save V. razreda.

Jubilarnt je pravi vzor uradnika najboljše stare šole, kakršnih je danes že tako malo. Vselej mu je bila dolžnost nad vse, zase ni iskal ne časti, ne plačila. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno samo eni stvari: interesom službe in države. Če kdo, se je on ravnal po pesnikovih besedah: »Kar more, to mož je storiti dolžan...«

Kot strokovno izredno izobražen vesten in natančen predstojnik je pomagal vzgojiti v naši banovni pokolenje slovenskega davčnega uradništva, čigar neomajni sloves in odlične vrline so ostale ohranjene — ne malo tudi po njegovi zaslugi — in nedotaknjene do danes. Gospod Skušek je bil kot nadzornik v potrebi sicer tudi strog, toda enako strog je bil vselej sam sebi. In pri vsi strogosti je bil ne le do skrajnosti tenkovestno pravičen, temveč tudi dober predstojnik in poln umevanja za vsakogar, ki je izpolnjeval dolžnosti. Vse službeno življenje jubilarnta je ena sama dolga zgodba neumornega, do skrajnosti zvestega, poštenega in nesebičnega dela.

Gospod Ivan Skušek, ki svojih 77 let nosi kot čil mladenič, da mu je bolezen malone neznana stvar, je osebno izredno vljuden in prijeten družabnik, šegav in čil po duhu. Le smrt soproge Marije, ki ga je letos

Iz organizacij.

Profesorska Samopomoč. Občni zbor zadrage »Samopomoč« slovenskih profesorjev se je vršil dne 9. decembra v Mariboru. Predsednik gosp. Dr. Strmšek je omenjal v svojem poročilu, da so od zadnjega obč. zbora v nov. 1928. umrli gg. Fajdiga, Cimerman, Suhač Gruden, Mazovec, Skrabljič, Dr. Papež, Šijanec, ga. Cidrih in g. Kopač. Nato poroča tajnik g. Leskošek, da je bila na občnem zboru leta 1928. izražena želja po spremembi pravil in da so bile te spremembe sprejete na izrednem občnem zboru decembra 1929. Na podlagi spremenjenih pravil je prijavilo svoj vstop 129 soprog profesorjev. Število članov je naraslo od 290 na 463, posmrtnina se je zvišala od 7250 Din na 11.600 Din. Najstarejši član je star 80 let, najmlajša članica je 22 let. Prejemku so znašali v triletnem razdobju 144.000 dinarjev, izdatki 81.440 Din (od tega na izplačanih posmrtninah 79.425 Din). Danes znaša imetje 62.546 Din, od tega je v rezervnem skladu 38.418 Din, ostanek je pa denar, ki so ga vplačali člani za dva smrtina primera vnaprej. V osmih letih obstanka zadrage je

plačal vsak član letno povprečno po 65 Din. — V imenu preglednikov je predlagal ravnatelj g. Dolenc odboru absolutorij in še posebno pohvalo za njegovo točno, vestno in plodonosno delo, ki ga vrše odborniki brez vsake nagrade. — Prisotni so sprejeli predlog soglasno. Nato so izvolili z vzklikom ves stari odbor na novo.

Razid društva. Okrožna skupina državnih nameščencev s sedežem v Novem mestu se je po sklepu izrednega občnega zbora prostovoljno razšla.

Učiteljska samopomoč. S 1. januarjem 1932. prične dosedanje društvo za pomoč ob smrti »Učiteljska samopomoč« v Ljubljani poslovati kot zadruga, ker je deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani že potrdilo pravila in izvršilo vpis v zadržni register. Učiteljska samopomoč ima zdaj 255 članov.

Razid društva. Društvo učiteljev odnosno društvo Dom učiteljic v Ljubljani je na občnem zboru 6. t. m. likvidiralo. Društveno premoženje pripada fondu za dom učiteljic v Ljubljani.

Jubilej dela.

Na Štefanovo dne 26. decembra t. l. praznuje g. Ivan Skušek, lustrator davčnih uradov v pok. šestdesetletnico odkar služi v državi. Takih jubilejev je malo. Mislimo, da je to edini primer ne le v vsi naši državi,

temveč tudi daleč naokrog. Zato je prav, da se tega pomembnega in izrednega dogodka spomni tudi naš list.

Jubilarnt se je rodil dne 4. marca 1854. v Radečah na Dolenjskem.

trpeli v hiši. Kadar me je Felicija ali katera druga poučevala, je bila v sobi in ker mi je hotela pomagati, se je naučila mnogo prej od mene. Večji del je ona opravila zame vsa tista drobna dela, katera bi morala jaz: nekaj zarobiti, priti krpo, zložiti perilo; in ona mi je tudi pospravljala po sobi.

Medtem ko je delala, sem sedela v kotu in brala. Da me šum ne bi motil, sem si s palcem tiščala ušesa. Brala sem Življenja svetnikov, Rollinova Rimsko zgodovino, potopise in ne vem več, katera staro knjižico, ki je bila rdeče obvezana in kjer so bile šegave zgodbe iz XVIII. veka. In ko je Metka delo dovršila, sem ji pa pripovedovala, kar sem brala: in to je bilo njeno plačilo.

Sedla mi je k nogam, se zvila v klopič in nepremično zaprla oči vame ter me poslušala z navdušenjem, kakor bi bila poslušala samega Boga. Pripovedovala sem menda zelo dobro, z veliko resnostjo, z izrazitimi kretnjami in z gorečnostjo skrajne prepričanosti. Spomnim se, da se je pričnjala ena teh zgodbic s temi besedami:

»V tistih časih, ko je gospa Pompadour vladala na Francoskem...«

Ne vem prav natanko kaj si je Metka, in kaj sem si tudi sama predstavljala ob tem imenu. Spomnim se pa še, da je bila zgodba zelo lepa.

Zdaj pa pride velika luknja v mojem spominu... Dolga bolezen, črne kože, vročica, delirij. Od vsega tega mi je ostala v spominu ena sama slika: Metka stoji ob meni, mi meša razne čaje, Metka čepi na tleh, Metka, ki je zajahala moje posteljico in me drži nalahko, pa vendar z vsemi močmi za roke, da si ne bi razpraskala obraza.

Rekli so ji, da postanem grda, če se bom praskala; in čuvala je mojo lepoto kakor škrate varuje zaklad.

Kako so le mogli pustiti, da je prihajala k meni in se izpostavljala nevarnosti, da nalezje od mene bolezen? Storiilo so vse, da bi ji onemogočili dohod. Nato so jo nekega jutra iztaknili v moji sobi v kotu, kjer je tičala za naslonjačem, za katerim je prebila vso noč. Tedaj je bilo že prepozno, da bi jo spodili; sicer pa, saj bi bila itak našla priliko, da se vrne, zakaj v ti veliki podeželski hiši niso bila vrata nikoli posebno skrbno zaprta...

Tisti dan, ko mi je postalo že malo bolje (bilo je v aprilu in po zavesah so se igrali sončni žarki), mi je prinesla Metka polno naročje poljskih rož in mačic. Pričeli sva se igrati in se obmetavali s popjem; bila sem tako neokretna in še tako šibka, da so mi popki često padali na tla. Metka jih je pobirala po kotih, pod omarami, iskala jih je urno kakor mačka po vseh štirih. In to me je zabavalo.

Med tem ko sem polagoma okrevala, sem postala vse mlajša, dosti mlajša kot sem bila, dasi sem bila takrat še tako majhno dekletce. Razum se mi je po tako dolgem in težkem pretresljanju vračal zelo počasi. Zelo sem se približala Metki, ker sem bila prav tako preprosta kakor ona. In kadar sem se s trudom spominjala preteklosti (ah, kako se mi je zdela daleč!), sem se vselej zagledala, kako sediva z Metko pod brajdo ali v sadovnjaku. In zelo resno sva si pripovedovali te spomine:

»Se še spomniš, Metka?...«

»Ah, seveda, gospodična.«

In zdaj se je ona bolje spominjala lepih zgodb, katere sem ji bila pripovedovala in jaz sem jo prosila, naj mi jih pripoveduje in zdaj sem jih jaz poslušala.

»Kaj pa tista, Metka, saj veš, o gospo Pompadour...«

»Le potrpite, gospodična, se že spominjam.«

In Metka je pričnjala:

»V tistih časih, ko je gospa Pompadour vladala na Francoskem...«

Nekega dne Metka ni prišla. To je bil prvi dan, ko so mi dovolili, da sem vstala. Trdovratno sem zahtevala, naj jo pokličejo. Mati mi je dejala, da je Metka bolela, da pa bo kmalu prišla.

Drugi dan so me odnesli na kmete. Vsi so se sukali okoli mene, me skušali

zapustila in s katero je v najsrečnejšem zakonu vzgojil petero otrok, je tega navzlic snežnobelim lasem krepkega moža malce upognila.

Simpatičnemu jubilarntu, ki bo v nekaj dneh dovršil šestdeset let, odkar je neprestano, skoro brez bolezenskih in drugih odsotnosti v službi države, kateri je poklonil vse svoje življenje dveh človeških rodov, čestita v vsem strokovnimi tovariši in v imenu vsega slovenskega državnega uslužbenstva k temu znamenitemu jubileju kar najiskreneje in najpriščeneje tudi naš list, čigar zvesti naročnik in prijatelj je že od početka.

Naj ohrani Previdnost tega vzoruradnika, kakršnih je le malo na svetu, zdravega in čilega še dolgo vrsto let, nam vsem v vzpodbudo in vzgled, kako je treba požrtvovalno in zvesto služiti domovini! —a.

Nove knjige.

Pavle Flere: Pravljičice. Ljubljana. 1931. Natisnila in Založila Učiteljska tiskarna. Str. 169. Cena v polplatno vezani knjigi 36 Din, v celo platno 45 Din. — Snov za pravljice, ki jih je spretno roko v ti knjigi zbral Pavel Flere, je vzeta največ iz narodnega blaga, ki so ga priobčevali Matja Valjavec in drugi. — Pravljičice so po vsebini razvrščene v šest razpredelkov, ki govore o vilah in drugih čudežnih bitjih, o svetih na zemlji, o zakletih in izpremenjenih, o lažeh in drugih premetenostih, o vragu in vragolijah in končno o živalih. — Pisano, bujno življenje se razvija pred nami, nanižano v bogato kito narodove fantazije, da ne moreš odložiti knjige, dokler je ne prečitaš do konca. Zanimiva, privlačna zbirka ljudske poezije, duhovitosti, šale in dovtipa budi v enaki meri pozornost in nudi užitek vsakomur — ne samo mladini — kdor si zaželi razvedrila. Knjigo je okrasil s slikami Maksim Gaspari, ki je tudi to pot odlično pogodil duha narodne poezije in narodnega sloga. Vse v vsem: knjiga, ki je vredna čitanja, zato jo priporočamo v nabavo vsem javnim, uradnim in zasebnim knjižnicam. Priporočata pa jo najbolj vsebina in oprema. Za te praznike ne more biti lepšega darila od nje.

razvedriti in se igrali z menoj. Oče je bil po dolge ure pri meni in kadar je bilo sonce prav toplo, sva se sprehajala pod drevjem, ki je imelo nežno in čisto novostje in po potih, ki so bili kar zasneženi z glogovim cvetjem. Vendar na Metko nisem pozabila in zdaj pa zdaj sem jo hotela videti.

»Metka,« mi je dejal oče, »je zelo bolna. Ampak le mirna bodi, poslal sem ji zdravilnika in vse kar je treba. Prav do bro skrbne zanj. Videla jo boš, ko ozdravi.«

Moči so se mi polagoma vračale. Imela sem silen tek. Živo sem se radovala nad vsemi rečmi, uživala dobri zrak, prijetno toploto, okusna jedila, katera so pripravljali nalašč zame, cvetice, drevesa, trate, veselila sem se sprehodov, kakor kdo, ki je na novo odkril življenje. In divno sem se razcvela v sebičnosti okrevanja. Nekeč sem pa vendarle vprašala: »Pa Metka?«

»Metka je umrla,« je žalostna odgovorila mati.

»Uboga Metka!« sem rekla kakor v sanjah in kakor da se spominjam na neko zelo medlo in zelo oddaljeno stvar.

In nič več nisem mislila nanjo.

Toda poslej sem mislila nanjo prav pogostoma. K. D.

Obleke kemično čisti, barva, plišira in lika tovarna J O S . R E I C H .

BOŽIČNA PRILOGA

K. Scheffler:

Mi in Amerika.

Nemčija vsa kipi v navdušenju za Ameriko. Kar je bila nemškemu knezom v osemnajstem veku Francoska, to je nemškemu meščanu danes Amerika. Delavec ne kaže enakega zanimanja, čeprav se tudi on rad opaja ob tehničnih pridobitvah, ki izvirajo iz Amerike. Meščanu pa, čigar predniki so v minolem stoletju ustvarili vele-mesta, je Amerika skratka prisposoda napredka in svobode in z enim samim mahom bi hotel Evropo amerikanizirati. Ko se izkrca v New Yorku, stopi tako rekoč na tekoči trak in ko dospje do konca, ga je množina količin obvladala in porazila in postal je navdušen Američan.

Saj ima v marsičem prav, zakaj v mnogih ozirih Američani prednjačijo vsem drugim in s svojim vzgledom silijo ves svet, da jih posnema. Če pa natančneje pogledamo, se pokaže, da je Amerika velika samo v tehniki, organizaciji, v mehaničnih stvarih, ne pa v tem, za kar je treba čiste človečnosti. S prisposodo bi bilo mogoče to takole izraziti: življenje ameriškega milijarderja bi moglo tvoriti samo epizodo v Favstovem zemskem življenju; v vseh višinah in nižinah, z vsemi vrhunci in dolinami si ne bi mogel predstavljati Favstovega življenja v Ameriki. Ljudstvo je veliko in mogočno, nima pa še duhovne globine. V Ameriki ni Walpurginih kresnih noči, ne romantično nemških, klasično antičnih pa še celó ne. Tam ni ne Favsta, ne Helene, pa tudi ne hrepenjenja po obeh. Duševno življenje Amerike je življenje ogromne, na svojo mlado moč ponosne kolonije. Kot v vseh kolonijah, tudi v Ameriki ni bilo časa za ustvaritev velikih duhovnih vrednot.

Če se mlada Amerika postavlja zoper mater Evropo in se šopiri, je to sicer psihološko razumljivo, toda višje upravičenosti nima za to. Naivna nesramnost je in dokaz velike plitkosti, če se Amerika postavlja za sodnika nad Evropo, če se ponaša, da je ne presega samo z močjo in bogastvom, temveč tudi s pametjo, moralo in nrvnostjo. Amerika se more prvršnemu opazovalcu zdeti močnejša samo zato, ker je brez problemov, ker se v ameriških ljudeh razmeroma malo dogaja, ker v njihovih dušah ni nemira, borbe in kaosa. Kategorični imperativ ubogajo vsi trezno in smoteno, da je postal kar ideal dečkom. Američanu ostane večna borba nemške duše same s seboj za vedno nez-

pojmljiva. Ni dvoma, da je Američan čistejši od evropskega možkega, toda to ni čistost, ki je izšla kot zmagovalka iz vseh skušnjav in ki je utemeljena v osebnosti, temveč je to čistost človeka, slepo privezanega na konvencionalne zapovedi, in to uniformiranega človeka! Prav dobro vemo, da ni mogoče zaustaviti industrializacije, normalizacije, tipizacije, in mehanizacije in da ravna najmodreje tisti, ki ti usodi sveta razumno pomaga in jo obvlada. Nočemo pa, da bi se obenem s tem tipiziral tudi človek. Osebnost nam je več od praznih utvar.

Hvalili so nam, da Američan svoj avto, če je obrabljen, kratko malo pusti nekje ob cesti, da si vselej kupi novo pohoštvo in staro uniči, da si sezida hišo, jo podre in na novo sezida, kakor in kadar to potreba trenutno zahteva. Tako ravnanje seveda zaposluje industrijo; vendar pa tudi zanika sleherno čustveno vrednoto, sleherno ljubezen do vsega, kar nas obdaja; Amerika ne spozna žive moči tradicije. Tradicija ni sentimentalnost, temveč podlaga duhovnega življenja — umetnosti, znanosti, nrvnosti, tudi družabne oblike na primer. Od tod nam bo razumljivo, zakaj Amerika še vedno ni mogla ustvariti lastne umetnosti, zakaj se mora zadovoljiti s tenko prevleko evropskega duha. Bogati ljudje nakupujejo stare in nove evropske umetnine kar na debelo in jih poklanjajo muzejem. V resnici skušajo s svojimi dolarji pokupiti domovino. In potem verujejo kot otroci, da so si vse tako pridobljeno tudi duhovno prisvojili, ker je prešlo v njihovo last. V najboljšem primeru bo pa stala nekoč Amerika napram Evropi tako, kot je Rim napram izčrpani Grčiji. Saj ume povečati vse, kar je evropskega, prav do ogromnosti, genija pa ni mogoče uvažati. Uspeva samo tam, kjer vprašanja nrvnosti in verstva ljudi tako razvnamajo, da se zaradi njih pobijajo. Tudi v mehaničnem je lahko monumentalnost, tudi kupčija, business, ima lahko moč, nikdar pa ne zraste iz nje tista heroičnost, ki vedno iznova svéti človeštvu kot luč svetilnika. Zakaj ta heroičnost živi od žrtve. V sedanji Ameriki je ni opaziti, dasi se je nekoč nalahko javljala v osebnostih, kakršne so bili Franklin, Washington in Lincoln. In zato je tudi tako zelo slavljeni čút Američanov za svobodo kaj slabo utemeljen. Če si svoboden pred policijo, še ni tisto,

kot biti svoboden pred samim seboj in pred Bogom. Najsi se čas še tako silno spremeni, najsi ljudje letajo v letalih, zidajo hiše v sto nadstropij in do skrajnosti ukrote naravne sile: človek bo ostal zmerom človek in v duši zadnjega se bo dogajalo prav vse tisto, kar se je godilo v duši prvega.

Američani si štejejo kot moralčno prednost v dobro, da njihova dežela že po svoji zemljepisni legi ni v nevarnosti, da bi doživela slično usodo kot Nemčija. Naj se nikar ne vračunajo, zakaj notranji boji, ki so razrili naše ljudstvo, ne ostanejo prihranjeni tudi Ameriki. V ti kapitalistično urejeni deželi bodo povsem verjetno katastrofalno nastopili, kadar bodo usahnili gospodarska naročila, kadar se bodo pojavile težkoče pri razpečavanju blaga in ko bodo velike svetovne gospodarske krize predvsem učinkovale nazaj na Ameriko. Kar se zdi zdaj Američanu samo kot daljni revolucijski krič in na kar zrè z zaničljivim pomilovanjem, vse to bo izgrozo doživel sam v lastni hiši. Tedaj se bo namreč ravno vse tisto mehanično, na kar je zdaj tako ponosen, obrnilo proti njemu in ga uničilo. Kaj bi ostalo v ti zemlji, če ne bi bila več bogata — in če ne bi več podjetno zmerom novega ustvarjala? Ameriško časnikarstvo lahko občudujemo, moramo pa pomilovati narod, ki duhovno živi v bistvu samo od — novic. Narod, ki iz svoje sredine — ravno zato! — še ni rodil nobenega velikega filozofa, v čigar sredini še ni bila naslikana slika, ki bi razvnela ves svet, še ni bila spesnjena drama, ki bi vsakogar ganila, kjer navzlic vsem donebesnikom še ni bil ustvarjen noben stavbni slog zgodovinske veljavnosti in kjer se sredi grotesknega kvakanja jazza še ni začela nobena nesmrtna melodija. Najmodernejše mesto, kar jih je na svetu, je navzlic New Yorku še zmerom Pariz.

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

ki je ves prenasičen s preteklostjo. Američani to sami potrjujejo, ker trumoma posečajo to mesto. Čutijo temno, da je v ti evropski prestolnici oživelo vse, česar z vso svojo silo in zmožnostjo sami ne morejo doseči in kar je vendar neobhodno potrebno, če naj duh večnosti poplemeniti, kar je minljivega bilo ustvarjeno.

Ta smisel za večnostno povezanost naj nas vodi v našem razmerju do Amerike: samo on daje naši presoji zanesljivo merilo spričo novega, ki zmede človeka in spričo ogromnosti količin, ki ga porazijo. Američani ob smrti zapuščajo svojim otrokom zadolžnice stare Evrope. Zares izgubljen bo pa Evropa šele tedaj, če tudi njeni meščani ne bodo mogli zapuščati svojim otrokom nič drugega kot denar in vrednostne papirje. Evropa, Nemčija, bo v zgodovini živela samo toliko časa, toda gotovo tudi toliko časa, dokler bo svoje najvišje duhovne vrednote, v tisočletjih nakopičene življenske zaklade čudotvornih simbolov življenja izročala od roda do roda.

* Ta zanimivi članek, v katerem lahko povsod besede: Nemčija, Nemci in nemško zamenjamo z imeni kategegakoli kulturnega evropskega naroda, je znani nemški pisatelj in kulturni zgodovinar Karl Scheffler napisal že pred šestimi leti. Da ima prav, je razvoj razmer že pokazal in bo še. — Op. prevajalca.

Nekaj misli o ženskah.

Iz naslednjih aforističnih izrekov, izbranih iz spisov nekaterih slovitih pisateljev minilih časov in današnjosti, se jasno odraža, kaj so veliki možje mislili o »večno ženskem«.

Ne boste je našli, ki bi vam ne znala odgovoriti, razen če srečate tako, ki nima jezika.

William Shakespeare.

Mnogo stvari je, kjer ženska ostreje vidi kot sto moških oči.

G. E. Lessing.

Narava je ženske tako ustvarila, da naj ravnajo po občutku, ne po načelih.

G. Cristoph Lichtenberg.

Malo je žensk, da bi njihova vrednost preživela njihovo lepoto.

La Rochefoucauld.

Prvikrat ljubi ženska svojega ljubčka, kesneje ljubi vsakokrat ljubezen.

Lord Byron.

Naj bo možki še tako hudoben, nikoli ne bo tako dobro ali tako slabo govoril o ženskah, kot mislijo same druga o drugi.

Honoré de Balzac.

Ženska brez nežnosti je še vse strahotnejše bitje, kot mož brez poguma.

Auguste Comte.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga. Najnižje dnevne cene! - Postrežba točna in solidna.

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Najnižje cene! Sveže blago! Špecerija
Kr. dvorni dobavitelj
Skrbna postrežba!

Kdor podpira nas, tega podpiramo mi!

PLES!

KONCERT!

Kavarna in restavracija ZVEZDA

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG.

ZBIRALIŠČE VSEGA NARODNEGA OBČINSTVA!

V kavarni in restavraciji svira dnevno prvovrstni orkester. • Poleti krasen vrt, pozimi moderna vinska klet. • DNEVNO PRIREDITEV PLESA. • Izborna pijača, dobra gorka in mrzla jedila. • Prvovrstna postrežba.

Se priporočata FRAN in ROZI KRAPEŠ.

DVORANA!

IGRALNE SOBE!

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiro samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. Raznovrstno rudninsko vodo.

NAŠ ATELJE

STRITARJEVA ULICA

izgotavlja gospodom po meri obleke,
suknje, raglane in poorsnike. * Elegantna
izoršitev. * Moderni vzorci. * Poceni**F. LUKIČ**

Dežnike

Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi
ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH
v naši prodajalni v Ljubljani,
PRED ŠKOFIJO 10

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR

Najnovije

radioaparate,
gramofone in
gramofonske plošče,
smuči, sanke

in sploh vse

športne potrebščine

nudi

za Božič in Novo leto

najugodnejše

Jugošport - Ljubljana

Dalmatinova ulica 13 Miklošičeva cesta 34

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z
vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe
proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.POSOJILA se dovoljujejo na posestva, menice
in vrednostne papirje čim najceneje.Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici kreditno društvo,
za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek.Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike,
za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

TELEFON ŠTEV. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

Telefon št. 2312
Račun pošt. hran. 10.761**UČITELJSKA TISKARNA**
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICAJE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA
DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIHTiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilu-
strirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure
in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Priporoča se
modna trgovina**T. EGER**
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Priporoča se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva
in tapetništvo.Priporočamo, da si vedno pred nakupom ogledate naše iz-
delke kakor tudi cene. Blago prvovrstnega izvora v solidni
in trpežni izdelavi. Prvovrstni umjetni sukniški, razne zimске
kot letne sukne dolge in kratke, športne, lovske obleke in
pelotine, vsak čas izmenjani najnovijejši kroji pri vseh oblačilih.
Najcenejši nakup možnih in deških oblačil.
Konfekcija „Franda“, Ljubljana
(Gradsko št. 2 (pri Uršulinkah)).
Solidna postrežba. Državnim uslužbencem tudi na obroke.**Tovariši!**Kupujte pri trdkah, ki
oglašujejo v „NAŠEM
GLASU“! Kdor podpira
nas, ga podpiramo mi!**DRAGO GORUP & Co.**

LJUBLJANA * MIKLOŠIČEVA CESTA 16/1.

Izdelava in prodaja damske in moške konfekcije
Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

EN GROS

EN DETAIL

Telefonska št. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsako-
vrstne kredite in posojila državnim uslužbencem
proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življen-
skih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva.
Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.**Srajce**

modne in sportne, kravate, naramnice, žepne robce, palice,

damsko perilomoderne bluze, torbice, flor, nogavice in rokavice v krasni
izbiri in po najsolidnejših cenah pri trdkih Šterk nasi**Miloš Karničnik, Ljubljana**

Perilo po meri! Starl trg št. 18 Velika zaloga čipk.

A. & E. Skabernè, Liubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE

CELJE * LJUBLJANA * MARIBOR

Nalaganje prihrankov na hranilne knji-
žice in v tekočem računu pod najugod-
nejšimi pogoji in popolnoma varno.Za vloge in vse obveznosti jamči
Dravska banovina z vsem premoženjem
in vso davčno močjo.**C. J. HAMANN**
LjubljanaVam nudi najsolidnejši vir nakupa perila,
opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih
potrebščin - Predtiskarja modernih ročnih del.